

Miljenko **JERGOVIĆ**

Postali smo globalno selo. Svi o svima znamo gotovo sve, i to odmah. Sve je moguće na svakom mjestu zemaljske kugle. Naša je koža na leđima išarana bičevima elektroničkih zapisa zlih namjera novih elektroničkih mešetara.

Kritike su nam postale toplokrvne, mirišu na strast komšijskih svađa – preko ograde.

Povezani smo – uhvaćeni – u mrežu koja od nas zahtijeva impulsnu, trenutnu reakciju. Reagiramo na još nenapisane tekstove. U četvrtfinalu izbacujemo glavnog konkurenta. Poslije toga sve je igra.

U nama se sudaraju vremenâ sporog protjecanja vremena i nužnost trenutačne reakcije. Što znači pripovijedati staro vrijeme i istovremeno impulsno reagirati u novome?

Ono staro, sadržano u našem sjećanju, kao da "ima sve vrijeme svijeta". Ono je predmet umjetnikove obrade. Ono novo ogleda se u tiskanim ili elektroničkim šamarima koje odašiljemo iz svojih samoća ili koje primamo.

U Hrvatskoj trenutno nema osobe koja snažnije i kreativnije živi polaritet pripovjednog i suvremenog iskustva; koja iz starine donosi ljepotu prenošenja iskustva pripovjednom strukturom i istovremeno pristaje na kulturu gotovo trenutnog reagiranja na okolinu/svijet u kojemu živi.

Nakon toliko i tako napisanih i prevođenih knjiga, na toliko svjetskih jezika, Jergović je institucija koju trebamo pokušati ponovno upoznati. Posebno u svjetlu sukoba različitih oblika recepcije, ali i predstavljanja svijeta.

Jedan je kritičar negdje zabilježio da je Jergović napisao više knjiga nego što ih prosječna osoba ovih krajeva za života – pročita. Ima li to za posljedicu propuste i kako ih interpretirati?

Nazivaju ga ili smatraju "prvim svjetski poznatim hrvatskim piscem", piscem identitetnog pluralizma, "magičnim Bosancem", arbitrom, kandidatom za Nobela... ali i tužibabom, čergašem, osobom bahate i nasilničke riječi, kabadahijom, piscem površnih i brzopleto pisanih publicističkih tekstova.

Jedni ga, dakle, obožavaju, drugi ne čitaju, treći cijene kao književnika, ali ne i kao čovjeka... Hvaljen kao beskompromisno kritičko pero, kuđen je i napadan zbog svog napuštanja Sarajeva i Bosne u najtežim trenucima... Prihvaćen i hvaljen u uspinjanju, sada je metom za odstrjel.

Što u svemu tome pripada okolnostima, ratu, koincidencijama, a što možemo pripisati samom Jergoviću?

Od prvih sarajevskih pjesama do statusa svjetski poznatog književnika, Jergović se uspinjao strelovito. Put je to također od pjesnika do romanopisca, od lokalnog novinara do *opinion makera* društva, odnosno društava u kojima živi i djeluje.

Za njega granice ne postoje, možda ih zato tako lako prelazi.